books2ebooks.eu

Blomstrand, Fredrik Theodor

Brittiska eskadern i Östersjön.

Göteborg
1854

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand

digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

BLOMSTRAND.

BRITTISKA ESKADERN

I

ÖSTERSJÖN.

Med Illustrationer:

Porträtt af Amiral Charles Napier,
Engelska Flottans ankomst till Winga (Lithografi),
Kanon-service ombord på ett engl. Linieskepp (2:ne d:o),
samt
Karta öfver Östersjön
med angränsande länder.

3:dje tillökta Upplagan.

Pris: 32 sk. bco.

1854.

Kungl. biblioteket
0 0000 000050667

Charles Napier,

Befälhafvare för Engelska Östersjö-Flottan.

BRITTISKA ESKADERN

I

ÖSTERSJÖN.

Med

Porträtt af Sir Charles Napier,

3:ne Lithografier,

samt

Karta öfver Östersjön med angränsande Länder.

3:dje tillökta Upplagan.

GÖTHEBORG,

D. F. BONNIERS FÖRLAG.

1854.

Knappt voro de bojor sprängda, hvarmed vintern äfven i år efter gammal vana fjättrat hafven vid våra stränder, då en engelsk flotta, den skönaste som någonsin lemnat sitt fäderneslands stolta örlogshamnar, redan var på väg till de trakter, som efter all sannolikhet komma att utgöra en hufvudskådeplats för den väldiga strid, som synes förestå mellan de mäktigaste stater, som någonsin funnits på vår jord; och det är icke blott lusten att beskåda ett förut osedt prof på hvad menniskosnille och menniskoflit kunna åstadkomma, som på denna flotta riktar allas ögon och allas uppmärksamhet: Svensk eller Norsk, Tysk eller Dansk, känna vi alla lika, att det är vår strid som den går att föra. Huru högt vi än kunna skatta fördelarna af ett ostördt fredslugn, kunna vi icke undgå att se gryningen till en bättre tid deri att det ryska väldet, som hotat att förkrossa Europa och dess kultur, nu omsider fått sig ett par motståndare, som kunna äga kraft nog att tygla dess öfvermod och sätta en gräns för dess stolthets böljor; och det är endast vissheten, att stridens utgång äfven oss förutan bör vara gifven, som kan göra oss till lugna åskådare af en kamp, som visserligen i sjelfva verket mera rör Rysslands närmaste granuar än Frankrike och England.

Vi hafva alla hört ett gammalt tal om att stora verkningar ofta ha små orsaker: och mången torde i en framtid hämta ett af de skenbart kraftigaste bevisen för sanningen af en sådan sats deraf, att i våra dagar en följd af stora händelser, af en oberäk-

nelig vigt för Europa och hela verlden, haft sin skenbara anledning i en småaktig tvist om hvem som skulle äga rätt att innehafva nycklarna till en eller annan kyrka i "det heliga landet." Vid en fullständigare och noggrannare granskning skall man likväl inse att man här, lika litet som i något annat fall, finner ett undantag från den allmänt gällande lagen, att stora krafter behöfvas för att åstadkomma stora ting. Skulle det blifva vår samtids lott att skåda en kamp på lif och död mellan Ryssland och Europa, så ligger rätta grunden härtill hvarken i tvisten om de heliga orterna eller ens i Turkarnas djerfva krigsförklaring, utan deri att Rysslands ställning omsider blifvit så olidlig att ett våldsamt utbrott förr eller sednare måste inträffa, en krampaktig ansträngning att afskudda ett tryckande ok: minan var redan i ordning, det behöfdes blott den tändande gnistan. — Det heter i ett gammalt ordspråk, att "krukan går så länge till vattnet, tills hon går sönder," och detta har i fullt mått sin tillämpning på Rysslands nuvarande ställning; dess regering hade så länge under ett yttre sken af hofsamhet och oegennytta bemantlat sina rådslag, under det den planmessigt och utan uppehör fortgått på den bana som Czar Peter utstakat för sina efterträdare, att ögonen omsider måste öppnas på de så ofta bedragna. Nyckeln till Rysslands oupphörliga framgång har legat deri, att det, i och för sig vida öfverlägset en hvar af dess grannar, likväl alltid har dröjt att sätta sina, dock aldrig bortglömda, förstorings- och eröfringsplaner i verket, tills omständigheterna så fogat, att den eller de makter, af hvilka något allvarsammare motstånd kunnat befaras, blifvit

tysta åskådare eller verksamma deltagare vid det utsedda slagtoffrets sönderstyckande. När Czar Peter från Sverige eröfrade de länder vid Östersjön, som blifvit ett medel att tillföra Ryssland civilisationens frukter om också icke civilisationen sjelf, hade han Polen och Danmark till sina bundsförvandter, under det Europas öfriga makter voro fullt sysselsatta på andra håll, och när Alexander härtill lade eröfringen af Finland, skedde det med Napoleons bifall och samtycke, samme Napoleons, vid hvars slutliga besegrande Ryssland hade så godt som hela det öfriga Europa på sin sida. I sina gång efter gång förnyade angrepp mot Osmanernas välde, som fått släppa till den ena landsträckan efter den andra och göra medgifvande på medgifvande, ha Ryssarna allthitintills haft det kraftigaste stöd i hatet mot dessa "otrogna," hvilket länge lifvades af friska minnen från de tider då de i sin vilda krigiskhet voro det christna Europas skräck. Kronan på sin statskonst och politiska slughet satte väl ändå, åtminstone efter eget tycke, det ryska systemet, när det vid Polens delning gjorde Preussen och Österrike till sina medbrottsliga och dermed efter utseendet till oskiljaktiga bundsförvandter, då och för alltid; men — det händer icke så sällan att ett öfvermått af slug beräkning endast tjenar till att så mycket säkrare framkalla just det, som man velat afböja, och ännu kan den dag randas, då den himmelsskriande våldsgerning, som så länge varit en skamfläck på det europeiska stats-systemet, nedkallar himlens straffdom öfver våldsverkaren och störtar honom sjelf i förderfvet. I ett visst afseende skulle detta redan gått i fullbordan, ifall det är fram-

gången af den i fråga om Polen följda methoden, som förledt Kejsar Nikolaus att i hänseende till Turkiet förfara på ett liknande sätt och derigenom utsatt Ryssland för faran att med ens förlora frukterna af halftannat sekels sträfvanden. Härvidlag har ett bekant i "Journal de S:t Petersbourg" gjordt försök, att kasta skulden för störandet af Europas fred på de vestliga makterna, genom det sätt hvarpå man sökte särskildt komma åt Engelska regeringen, gifvit anledning till ganska märkliga upplysningar, som på sin tid väckte så mycket mera uppseende, som de kommo alldeles oväntadt. Den ryska tidningen beskärmade sig högeligen öfver Englands fiendtliga hållning, hvilken skulle vara så mycket mera förvånande, som ryske kejsaren, innan ännu de sista förvecklingarna börjat, gjort detta lands regering fullt underrättad om alla sina afsigter i fråga om Turkiet, och det således varit i sin ordning att den, i fall af ett ogillande, genast hade intagit den ställning som den för framtiden ämnade bibehålla. De hemliga handlingar, som med anledning häraf blifvit engelska parlamentet meddelade, upplysa också derom att kejsar Nikolaus, i ett enskildt samtal med engelske ministern i London, bedt honom göra sin regering uppmärksam på nödvändigheten af att i tid förekomma de hvälfningar och oordningar, hvilka torde bli en följd af turkiska väldets sammanstörtande, som enligt hans mening vore omedelbart förestående: på samma gång ville han hafva sagdt, att han visserligen aldrig skulle medgifva Englands herravälde öfver Constantinopel, men också icke för sin del gjorde några anspråk på att få innehafva det såsom herrskare, ehuru

han i egenskap af beskyddare och innehafvare (dépositaire) kunde komma att för en tid besätta det, intill dess boet vore skiftadt och arfvet deladt. Att frågan här varit om upprättandet af ett grekiskt eller Constantinopolitanskt kejsardöme, garanteradt af stormakterna, som till lön för sitt besvär, kunde få hvar sin del (England t. ex. Egypten och Ryssland Donau-furstendömena), kan man lätt gissa. Lord Russells svar härå var visserligen icke så bestämdt som det kunnat vara: det behöfdes också icke mer än att, såsom han gjorde, anmärka, att Turkiet mycket väl kunde bestå tjugo, femtio, hundrade år eller mer, och att det ingalunda vore tillständigt och i sin ordning att tänka på boets utredning innan ännu något dödsfall inträffat. Svårt är emellertid att veta hurudan vändning sakerna till slut kunde hafva tagit, i fall Czarens spådom om Sultanväldets snara undergång hade besannats: men denna gången hade han i all sin vishet missräknat sig: han hade förmodligen lagt allt för mycken vigt på reformernas och framåtskridandets upplösande kraft. Turkiet har visat prof på något helt annat än ålderdomsbräcklighet eller dödsförebådande svaghet: England och Frankrike ha, tack vare deras på en gång kloka och kraftfulla styrelser, handlat såsom deras ära och rättskänsla fordrat — och sakernas ställning har blifvit sådan som den nu är.

Ju mindre ofvannämnda upplysningar kunde tjena till det från rysk sida åsyftade ändamålet, att bevisa Czarens frihet från skuld till all den ofärd som kan blifva en följd af den numera alltför vidtutseende striden, desto mer äro de egnade att kasta

ett förut saknadt ljus öfver sammanhanget vid dess första uppkomst. En förklaring vinnes nemligen derigenom öfver orsaken, hvarföre Furst Menschikoff vid sin ankomst till Constantinopel kunde antaga en så hotande och utmanande hållning, utan att förrän långt sednare synas ha sjelf haft riktig reda på hvad han skulle fordra och påyrka. Ändamålet var helt enkelt att på ett eller annat sätt inleda det sista afgörande angreppet mot Turkarnas välde, och hufvudmedlet, utvecklandet af en fruktansvärd krigsstyrka, var redan till det mesta i ordning: betydligare truppsamlingar fordra öfverallt sin tid, i Ryssland ej mindre än annorstädes, och befallningarna om Furst Gortschakoffs inryckande i Furstendömena lära också varit utfärdade icke allenast före Furst Menschikoffs afresa från Constantinopel, utan så oberoende af de diplomatiska förhandlingarna, att inryckandet efter allt utseende varit bestämdt att äga rum i alla möjliga händelser. Inblandningen af den i sjelfva verket betydelselösa frågan om de heliga orterna tyckes endast ha skett till vinnande af tid för att få allt i ordning: det till slut framställda anspråket på att erhålla ett obetingadt erkännande af ryske kejsarens rättighet att öfver Sultanens christna undersåter, endast på grund af deras religionsbekännelse, öfva samma inflytande som t. ex. Frankrike öfver i Turkiet tillfälligtvis boende icke der nationaliserade Fransmän, var hufvudsaken, och man kan ej neka att en välberäknad plan låg till grund derför. Beviljades dessa anspråk, så kunde tillfälle icke saknas att bereda turkiska rikets fall: ett utbrott af de fanatiska Osmanernas harm öfver ett så förnedrande steg, någon

liten resning å de christnas sida, med ett ord, den allra obetydligaste småsak, kunde gifva ett sken af rätt att intervenera och mot de möjligen motsträfviga Muhamedanerna börja ett utrotningskrig, under förevändning af att de gjorde uppror mot sin lagliga öfverhet; blefve Sultanen och hans ätt, hvilket under sådana förhållanden icke vore osannolikt, störtade från thronen, så vore platsen så mycket snarare ledig för en Byzantinsk skenkejsare. Vore åter turkiska regeringen nog dumdristig att, af omtanka för sin egen värdighet, vägra anspråkens beviljande, så var krigets början, om också under namn af fred, tillräckligt motiveradt, och utgången kunde ej från rysk ståndpunkt synas oviss: Turkiets svaghet var ju påtaglig; Österrike var ju genom den mot Ungrarna lemnade väntjensten förbundet till gengäld; att England och Frankrike skulle kunna i längden hålla ihop var dittills ohördt och således omöjligt, och i alla fall, hvem skulle väl våga något för att hålla tillsamman hvad som af sig sjelf fölle sönder? Turkiets kraftfulla och bestämda, ehuru alltjemt hofsamma hållning, samt Frankrikes och Englands öppna och redbara politik ha dock slagit ett streck för hela räkningen, och Czaren har, i stället för en påräknad svag och kraftlös motståndare, fått att göra med så godt som hela Europa. Det torde ej ligga särdeles vigt uppå om någon skulle vilja påstå, att ett mot en bundsförvandt under full fred gjordt fiendtligt angrepp icke kan gifva tillräckligt skäl till en krigsförklaring eller att den, som till en tid visat långmodighet, derigenom skulle vara förhindrad att efteråt gripa i med hårdhandskarna: nog af, att Frank-

rike och England öppet förklarat sin afsigt att, äfven om det skulle kosta ett blodigt krig, göra allt för att hjelpa den orättvist förtryckte och återföra förtryckaren inom rättvisans och billighetens skrankor; samt att de dervid vunnit bifall af hela den bildade verlden. Skulle en plötslig eftergift af kejsar Nikolaus, i strid mot allt hvad hans kända ihärdighet och karaktersfasthet ger vid handen, göra de krigiska anstalterna obehöfliga, så torde dermed å hans sida föga vara vunnet: Kejsar Napoleon och Lord Palmerston lära nog sörja derför att fredsvilkoren blifva sådana, att åtminstone från detta håll Europas fred för framtiden kan blifva tryggad. Man kan emellertid icke beskylla franska och engelska regeringarna för att af några utsigter för en fredlig biläggning hafva låtit förleda sig till dröjsmål eller försumlighet i träffandet af sådana anstalter, som kunna vara behöfliga för att ge tillbörlig vigt åt deras en gång uttalade ord. Redan sedan lång tid tillbaka har en förenad engelsk-fransk flotta gjort Turkarna goda tjenster i Svarta Hafvet, och rätt snart står en talrik välrustad här af utvaldt manskap på turkisk botten till Sultanens fria förfogande; men det har icke stannat härvid. För att icke försumma något tillfälle att angripa den, oaktadt sin vidsträckthet, endast från få håll åtkomliga ryska kolossen, är den makalösa eskader utsänd, hvarmed dessa blad skola sysselsätta sig. En mindre, ehuru i och för sig aktningsbjudande, fransk flotta lär framdeles skola förena sig med den engelska, men det torde dröja något innan den hinner till fullo utrustas.

Den för Östersjön bestämda engelska örlogsflottan under

Vice-Amiralen Sir Charles Napiers öfverbefäl är fördelad i tvenne Divisioner, ursprungligen bestående af i nedanstående förteckning upptagna fartyg, vid hvilka bestyckningen (kanonantalet), besättningarnas styrka, ångmaschinernas hästkrafter (der sådana finnas) samt befälhafvande chefernas namn, äro angifna.

1. Östersjö-flottans Första Division.

Fartygens namn.	Antal kanoner.	Besättning.	Ångmach. hästkr.	*Chefer.*
a) *Linieskepp* (alla med propeller).				
Duke of Wellington . .	131	1100	780	Befälhafvande Amiralens Sir Charles Napiers Flaggskepp, med Commod. Seymour såsom "Captain af Fleet", samt Kapten Gordon såsom Flagg-kapten.
Royal George	120	990	400	Kapten Codrington.
S:t Jean d'Acre	101	900	600	Kapten H. Keppel.
Princess Royal	91	850	400	Kapten, Lord C. Paget.
Cressy	80	750	400	Kapten Warren.
Edinburgh	60	600	450	Tredje Befälhafvaren, Contre-Amiral Chad, med Kapten Hewlett såsom Flaggkapten.
Blenheim	60	600	450	Kapten G. Pelham.
Hogue	60	600	450	Kapten W. Ramsay.
Ajax	58	600	450	Kapten Warden.
b) *Ång-Fregatter och Ång-Korvetter m. m.*				
Imperieuse (propeller) .	51	530	360	Kapten Watson.
Euryalus (propeller) .	51	530	400	Kapten G. Ramsay.
Arrogant (propeller) .	47	450	360	Kapten Yelverton.
Amphion (propeller) .	34	320	300	Kapten Key.
Dauntless (propeller) .	33	320	650	Kapten Ryder.
Tribune (propeller) .	31	300	360	Kapten S. T. Carnegie.
Leopard (skofvelhjul) .	18	300	560	Kapten Gifford.
Dragon (skofvelhjul) .	6	200	560	Kapten Wilcox.
Valorous (skofvelhjul) .	16	220	400	Kapten Buckle.

Östersjöflottans första division utgöres således af 18 fartyg, med 1048 kanoner, 10,160 mans besättning, alla försedda med ångmachiner af tillsammanlagt 8330 hästars kraft. Dessutom kunna fyra bevärade ångfartyg — *Desperate*, *Vulture*, *Basilisc*, och *Hecla* — som egentligen äro stationerade i Nordsjön, vid behof förena sig med eskadern.

II. Östersjö-flottans Andra Division (Corrys Eskader).

Fartygens namn.	Antal kanoner.	Besättning.	Ångmasch. hästkr.	*Chefer.*
a) *Seglande Linieskepp.*				
Neptune	120	970	—	Contre-Amiral Corrys flaggskepp, med Kapten Hutton såsom Flagg-kapten.
S:t George	120	970	—	Kapten Eyres.
Waterloo	120	970	—	Kapten, Lord F. Kerr.
S:t Vincent	101	900	—	Kapten Scott.
Prince Regent	90	820	—	Kapten Smith.
Monarch	84	750	—	Kapten Erskine.
Boscawen	70	730	—	Kapten Glanville.
b) *Linieskepp (med propeller).*				
Cæsar	91	850	400	Kapten Robb.
James Watt	91	850	500	Kapten Elliot.
Nile	91	850	400	Commodore Martin.
Majestic	80	750	400	Kapten Hope.
c) *Fregatter, Slupar etc.*				
Miranda (propeller) . .	15	175	250	Kapten Lyons.
Archer (propeller) . .	14	160	202	Kapten Heathcote.
Conflict (propeller) . .	8	180	400	Kapten Foote.
Odin (skofvelhjul)	16	220	560	Kapten Yelverton.
Bulldogg (skofvelhjul)	6	160	500	Kapten W. K. Hall.
Gorgon (skofvelhjul)	6	160	320	Comm. A. Cuming.
Driver (skofvelhjul)	6	160	280	Comm. L. Cochrane.
Rosamond (skofvelhjul)	6	160	280	Comm. Kapten Wodehouse.
Prometheus (skofvelhjul)	6	145	209	Komm. Rice.
Frolic (seglande)	16	130	—	Capten Nolleth.
Alban (skofvelhjul)	3	60	100	Komm. Otter.
Lightning (skofvelhjul)	3	60	100	Capten Sullivan

Östersjöflottans andra division utgöres således af 23 fartyg, med 1,163 kanoner och 11,180 mans besättning. Af de elfva linieskeppen äro 4 försedda med ångpropeller, likasom 3 bland de mindre fartygen, af hvilka alla de öfriga utom ett enda äro ångfartyg af den äldre constructionen med skofvelhjul. Ångmachinernas sammanlagda styrka motsvarar 4,992 hästkrafter. — Den under Napiers öfverbefäl stående engelska styrkan, som, om så behöfves, kan utan svårighet med ångkraftens hjelp samlas på en punkt, utgör redan till en början icke mindre än 45 fartyg, med omkring 2,200 kanoner, 16,000 hästkrafter samt 22,000 mans besättning. Härvid kommer det dock icke att stanna: att icke tala om franska eskadern, som i det minsta lär komma att bestå af 10 större skepp, utrustas alltjemt i Englands talrika örlogshamnar nya fartyg, af hvilka flera komma att ytterligare öka Brittiska Östersjöflottans styrka. Sådant har man redan sett förhållandet vara med propeller-linieskeppet *Hannibal* om 91 kanoner under befäl af Kapt. Fr. W. Grey, likasom med det nyss förut från Westindien hemkomna linieskeppet *Cumberland* — 70 kan. — Kapt. Seymour — och många andra komma helt säkert att följa. Ännu mera betydelsefull synes den ansenliga tillökning i mindre fartyg vara, som tillfölje af derom redan utgifna befallningar ofördröjligen kommer att stöta till Amiral Napiers eskader, på sätt och vis bildande en ny division under befäl af Kapt. Ommaney. Denna tredje afdelning kommer att utgöras af en stor mängd smärre ångbåtar, ämnade att begagnas såsom kanonbåtar och depeschfartyg, bland hvilka man sett uppgifvas *Pigmy*, *Prospero*, *Me-*

dusa, Minx, Harpy, Jackal, Zephyr, Otter, Vivid, Princess Alice, Tartarus, Cuckoo m. fl. Några bland dem ha ända till **312** hästars kraft, men kanonantalet är ganska ringa, knappast öfver **4**. Så mycket mera är det att förmoda att de skola vara nog grundgående att inträngа i de innersta gömslen i Finnlands vidsträckta skärgård, der den ryska skärgårdsflottan kan söka skydd. De utgöra således ett högst nyttigt och nödvändigt tillägg till den ursprungligen utrustade Östersjöflottan.

Fruktansvärd som denna örlogsflotta är genom sin numeriska styrka, blir den det ännu mera, om man gör tillbörligt afseende på de oberäkneliga fördelar, som ångkraftens användande måste medföra. England har utsändt många stolta eskadrar, men aldrig har någon vid sitt utlöpande åtföljts af så stora och så grundade förhoppningar som denna: lång tid har också förflutit sedan Englands folk var så enigt, som nu, om rättvisan och nödvändigheten af ett krig, som det utan allt tomt skryt kan säga sig föra för sanningens och ärans skull, och ett sådant medvetande kan ej annat än inge den tillförsigt och det mod som är första vilkoret för segerns vinnande.

Största delen af de fartyg, som utgöra Östersjö-flottans första division, voro redan i Augusti sistlidet år samlade vid Spithead (utanför Portsmouth) till en stor revy i Drottningens och kungliga familjens närvaro, och det var på samma plats denna division låg för ankar, då den fick order att Lördagen den **11** Mars detta år gå till Östersjön. Dagen förut kom Drottning Victo-

ria, åtföljd af sitt hof, till Portsmouth och steg der ombord på ångjakten Fairy, för att fara öfver till Osborne på ön Whigt: på vägen passerade hon igenom den för ankar liggande flottan, som mannade rå och helsade henne med kanonsalut och hurrarop. Ända intill sent på natten strömmade emellertid otaliga menniskoskaror till Portsmouth, som till slut blef alldeles öfverfyldt af långväga främlingar, hvilka otåligt afbidade det stora skådespelet. Förberedelserna till afseglingen började tidigt på Lördagsmorgonen: och allt hvad lif och anda hade i Portsmouth var i rörelse för att i tid skaffa sig tillfälle att få se så mycket som möjligt. Kort efter klockan 8 bogserades *Neptune,* ett linieskepp om 120 kanoner, ett af de vackraste fartyg som någonsin blifvit byggda, ur Portsmouths hamn, der det legat overksamt i öfver tjugo år, ut till Spithead: den väldige tredäckaren med sina högresta master låg der maktlös i striden mot den missgynnande vinden, då en liten tingest till ångbåt, som ledigt hade kunnat få plats på dess däck, tog den i släptåg och hjelpte den till rätta. Aldrig har väl ångkraftens öfverlägsenhet fallit tydligare i ögonen och det blef med ens klart för alla tänkande åskådare att det icke kunde dröja länge innan seglande linieskepp blefve en i England oerhörd sak.

Staden Portsmouths auktoriteter hade anmält sin afsigt att till Sir Napier före hans afresa framlemna en afskeds- och välönsknings-adress och Lördag förmiddag kl. half 11 hade blifvit bestämd till dess emottagande; vid denna tid begaf sig också Amiralen, åtföljd af hurrande folkmassor, upp till Guildhall (råd-

huset), der adressen efter ett tal af Mayorn framlemnades och af Amiralen besvarades. Den i adressen uttalade förhoppningen att han skulle "få tillfälle att föra sin mäktiga flotta till en stor och ärofull seger," gaf Sir Napier anledning att bland annat yttra följande, som af åhörarena möttes med lifliga bifallsrop: "Jag vet att man väntar sig en hel del af denna flotta; men, mina herrar, ni fån icke vänta er förmycket. Vi gå emot en väl rustad fiende. Jag är viss att alla, officerare och manskap, skola göra sin pligt; men man får dock ej vänta förmycket. Flottan är ny och oförsökt; krigssättet är nytt; ännu har man icke utredt bästa sättet att använda en flotta som sättes i rörelse af ånga; — men vi skola göra vårt bästa."

Det var endast med stor svårighet som Amiralen kunde bana sig väg genom folkträngseln ned till det ångfartyg *Sprightly*, som af Hamn-Amiralen, Sir Thomas Cochrane, blifvit ställdt till hans disposition för att föra honom ut till chefskeppet. Obeskriflig var den enthusiasm, hvarmed den på bryggan böljande folkmassan helsade honom, då han åtföljd af sina tre döttrar gick ombord på *Sprightly*. På ett betydelsefullt sätt hade också bryggan blifvit decorerad: med *Englands*, *Frankrikes*, *Turkiets*, *Österrikes* och *Förenta Staternas* flaggor, samt en stor fana, på hvilken med ofantliga bokstäfver stod skrifvet: "Gud bevare Drottningen, och förläne han framgång åt Amiral Napier och våra tappra sjöbussar!" Lika stormande blef jublet ombord på *Duke of Wellington*, när *Sprightly* lade sig långsides med detsamma: det såg ut som ville den tappra besättningen härmed

ge ett uttryck åt sin glädje och stolthet öfver att få helsa Sir Charles Napier såsom sin chef.

Straxt före kl. 1 kom Drottningens jakt, *Fairy*, i sigte: utom den kungliga familjen hade den ombord förste Lorden af Amiralitetet Sir James Graham samt Contre-Amiralen Sir Thomas Cochrane. På ett af befälhafvande Amiralen gifvit tecken dånade en döfvande kunglig salut från alla fartygen på en gång. Man hade väntat att Drottningen skulle gå ombord på chefskeppet och allt var i ordning till hennes mottagande, fallrepstrapporna och en del af de särskilda däcken voro höljda med rödt kläde. När Fairy närmade sig Wellington, kallade högbåtsmannens pipa alle man på däck att manna rå: på hela fartyget sågs ingen lefvande varelse utom Amiralen, med en kikare i handen, samt skeppsofficerarna; men i nästa ögonblick fylldes däcket af öfver tusen man, hvilka snart likt en bisvärm höljde fartygets tacklage eller sprungo upp på relingarna och de på däcket stående båtarna: marinsoldaterna ordnade sig på halfdäcket, musiken spelade upp engelska nationalsången, och besättningens enthusiastiska hurrarop skulle helt visst ha öfverröstat dånet af en salfva från hela bredsidan.

Drottningen lemnade dock icke sitt fartyg, utan lät i stället ge order om att Amiralerna och Skeppscheferna skulle komma ombord på *Fairy*, der de samtliga blefvo presenterade för Hennes Majestät genom Lorderna af Amiralitetet. Efter ett kort dröjsmål återvände cheferna till sina fartyg och klockan var ic-

ke mer än half 2 då Amiral Napier gaf signal åt skruffartygen att lyfta ankar och gå till segels.

Royal George var först i ordning: det dröjde icke mer än omkring tio minuter, innan det redan satte sig i rörelse för en god sydvestlig bris under lifliga hurrarop af tusentals åskådare.

Från *Wellingtons* halfdäck hade man nu ett högst märkvärdigt skådespel. Amiralen stod i aktern med kikare i hand och gaf order till fartygen att hvart efter annat lyfta ankar: signalerna utfördes med en magisk snabbhet och besvarades ögonblickligen af de öfriga fartygen. Det gälla ljudet af högbåtmannens pipa trängde, oaktadt afståndet, fram öfver vågorna och man såg matroserna, lydande dess maning, skynda ut på rårna. Snart derefter utbredde sig de stora seglen, majestätiskt svällande för vinden, gångspelet hördes arbeta på upplyftandet af det tunga ankaret, som snart hängde vid bogen, medan fartyget långsamt satte sig i rörelse. *S:t Jean d'Acre* och *Tribune* voro först på väg: *Imperieuse, Blenheim, Amphion, Princess Royal, Edinburgh, Ajax, Arrogant* och *Hogue* följde dem tätt efter hvarandra, och sedan de tre hjulskeppen *Leopard, Valorous, Dragon,* hvilkas bullersamma plaskande stod i skarp motsättning till skrufskeppens lugna och tysta gång. Sist af alla gick *Wellington* under segel och detta på ett sätt som väckte allmän beundran: befallningarna utfördes i ett ögonblick med den yttersta noggrannhet och ordning, och så utan buller och oväsen, att knappt ett ljud hördes utom båtsmannens pipa eller då och då ett kort kommandorop af någon officer.

Drottningens jakt *Fairy* sköt nu förbi *Wellington*, helsad med hurrarop, och de främsta fartygen fingo order att minska segel för att invänta chefskeppet. Härigenom kom *Fairy*, efter att hafva passerat alla fartygen, i spetsen för hela linien, och det gjorde ett djupt intryck på de loyala Engelsmännen att se Drottningen, stående på sitt fartygs däck, likasom visa sina tappra sjömän vägen till de segrar, som väntade dem på afstånd. Ännu en gång passerade hon hela flottan på återvägen till Wight, då liksom förut helsad med mannade rår och enthusiastiska hurrarop. När Drottningen återkom till Osborne var klockan half 5 och omkring tolf timmar derefter, eller kl. 5 följande Söndagsmorgon den 12 Mars, anlände Napiers eskader till "the Downs", efter en lycklig fart genom Kanalen.

Ehuru besättningarna för det mesta bestodo af ungt och oöfvadt manskap, vann dock fartygens manövrering sakförståndigas odelade bifall och man var öfverens om att aldrig någon flotta i detta hänseende visat sig så till sin fördel. *Royal George* utmärkte sig särdeles genom sin snabbhet: likaså *Tribune*, ett af de yppersta skepp i hela engelska marinen, som anses med framgång kunna mäta sig med tre äldre fartyg af samma storlek. Äfven *Imperieuse* och *S:t Jean d'Acre* gjorde all heder åt sitt gamla rykte, och i allmänhet visade skrufskeppen sin stora förträfflighet äfven såsom segelfartyg, då hvarken skrufven sjelf eller machinens och kolförrådets tyngd syntes utöfva den ringaste menliga verkan i detta hänseende.

Kl. 1 Söndagsmiddagen möttes eskadern på höjden af Do-

ver af ångslupen *Hecla*, som, nyss återkommen från en recognoscering i Östersjön, var på vägen till Spithead: den hade ombord ett antal styrmän och understyrmän (Masters), som voro bestämda för den redan afgångna delen af Östersjöflottan samt icke mindre än fyratio lotsar, af hvilka hvarje fartyg skulle få tvenne. Amiralen gaf genast order att minska segel, så att *Hecla* kunde få tillfälle att fördela på fartygen sin dyrbara "laddning", hvilket drog ut ända till kl. 7 på aftonen. Sir Charles uttryckte för befälhafvaren på *Hecla*, Peter Wellington, Master Commander, sin stora belåtenhet med hans påpasslighet och det utmärkta sätt, hvarpå han fullgjort sitt uppdrag. *Hecla*, som är bestyckadt med 6 kanoner, hvaribland två bombkanoner, afgick från Hull den 19 Febr., ankrade i Fleckefjords hamn den 22 och gick derifrån under mycket svårt väder till Christiansand, dit det ankom den 23. Från Christiansand togs vägen till Fredriksværn, der man erhöll lots samt norska kartor öfver Christianiafjorden, och sedan uppåt nyssnämnda fjord, dock ej längre än till Dröbak, der ankarplatsen undersöktes, men befanns ganska dålig. Efter ett landvägen gjordt besök i Christiania, lemnade man Dröbak den 28 och kom den 1 Mars vid midnatten i sigte af Winga Fyr. Dervarande ankarplats, Winga Sand, äfvensom de särskilda inloppen dertill, undersöktes med högst tillfredsställande resultat. Från Winga Sand gick *Hecla* den 2 öfver till danska landet vid Skagern och derifrån nedåt Jutländska kusten till Nyborg, som ligger på Fyen vid stora Bält. Den 3 Mars undersöktes passagen mellan Korsør och

Sprogø, hvarefter vägen togs mellan Langeland och Laaland till Kiel, der man kastade ankar samma qväll. Här mottogos order att återvända till "the Downs", emedan en stor rysk fregatt skulle vara i grannskapet: och en dyrbarare pris kunde svårligen ha fallit i dess händer. Man gjorde sig emellertid i ordning att försvara sig till det yttersta, men slapp lyckligt undan den hotande faran. Återvägen togs om Köpenhamn, dit man anlände den 5, och derifrån förbi Helsingör till Kanalen och "the Downs". Hufvudresultatet af de gjorda undersökningarna var att Christiansand, Winga Sand, Nyborg och Kielerbugten erbjuda de bästa ankarplatserna för en större flotta samt att seglingen genom stora Bält ej möter några svårigheter. Särdeles har Kiels hamn många fördelar genom jernbanan från Hamburg samt den ymniga tillförseln af lifsmedel och tillgången på stenkol.

Man hade flera gånger på olika ställen af svenska kusten trott sig se den otåligt väntade engelska flottan, men uppgifterna härom hade alltjemt befunnits ogrundade, till dess omsider ångfregatten *Euryalus*, kommande från Sheerness, Thorsdagen den 16 på e. m. ankrade innanför Winga. Det nyss till Götheborg uppkomna ångfartyget Halland gjorde följande dagen en proftur utåt skärgården, hvari ett mindre sällskap af 60 till 70 personer deltogo: härunder hade man den lyckan att icke allenast vid Winga träffa ännu en fregatt (*Dauntless*) för ankar, utan ock straxt utanför möta de trenne hjulfartygen, *Leopard*, *Valorous*

och *Dragon*, anförda af Contre-Amiral Plumridge, ombord på *Leopard*. Som en löpeld spridde sig de underrättelser, som det till Götheborg hemvändande sällskapet medförde, och då ångfartyget Halland ännu samma afton annonserade en lusttur ut till Winga Lördagsmorgonen kl. 9, hade inom kort så många anmält sig dertill som på fartyget kunde rymmas: och det var icke blott nyfikenheten som skaffade de fartyg så god förtjenst, hvilka under hela den tid, som engelska flottan qvarlåg utanför Götheborg, alldagligen gjorde sina utflygter till Winga; vi äro tvärtom öfvertygade, att vi ingalunda gå sanningen förnär om vi påstå, att de besökande i ännu högre grad drefvos af behofvet att ge luft åt sin glädje öfver att det länge omtalade omsider gått i fullbordan och att England visat sig hafva fullt allvar med sitt beslut att trotsa den makt, som hotat att förqväfva all frihet och nationel sjelfständighet. När Halland Lördagsförmiddag utkom till Winga, dit ytterligare tvenne fartyg ankommit, deribland ett linieskepp *Princess Royal*, voro Engelsmännen redan i full sysselsättning med kanonbåts-exercis: någon räknade vid detta tillfälle ej mindre än 33 båtar, ehuru endast 7 fartyg, hvaribland 1 linieskepp och 3 fregatter, hittills voro anlända. Samtidigt syntes emellertid röken af fyra ångskepp under uppsegling, hvilka sednare befunnos vara sjelfva *Wellington* samt linieskeppen *Royal George, S:t Jean d'Acre* och *Edinburgh*. Efter ett besök ombord på *Princess Royal*, der man emottogs på det artigaste och mest förekommande vis och icke heller försummade att efter förmåga visa sina vänskapliga tänkesätt, gjorde Halland ett

slag utåt för att möta de ankommande fartygen, som helsades med stormande hurrarop: särdeles syntes jublet knappast vilja taga en ända, när man passerade tätt förbi *Wellington* och såg den gamle Amiralen Sir Charles Napier blotta sitt grånade hufvud för att besvara den hjertliga välkomsthelsning som å svenska nationens vägnar här bragtes honom och hans tappra bussar. Föröfrigt svarade de engelska fartygen med hurrarop och kanonsalut och *S:t Jean d'Acre* mannade rå. På hemvägen såg man från Hallands däck ytterligare vid horizonten trenne engelska fartyg, och vid det besök ute vid flottan som gjordes Söndagsmorgonen voro inalles 16 skepp ankomna; men Amiral Napier hade då redan på ångkorvetten *Valorous* begifvit sig till Köpenhamn, dit han anlände klockan 8 Söndagsaftonen. Ändamålet med denna resa torde ej vara till fullo kändt: danska lotsar behöfde förmodligen anskaffas för farten genom Stora Bält, och möjligt är också att några depescher blifvit skickade Amiralen till mötes i Köpenhamn, eller att några underhandlingar behöfdes om rättigheten att ankra vid Kiel. Dröjsmålet i Köpenhamn blef emellertid helt kort och redan kl. ½ 4 Tisdags morgonen den 21 Mars afgick *Valorous* tillbaka till Winga, der Sir Charles inträffade samma dags eftermiddag. Såsom redan nämndt är, fortsattes alltjemt utfärderna från Götheborg, alltid med samma angenäma intryck, och det var ej ovanligt att höra de hemkommande prisa de i engelska flottans närhet tillbragta timmarna såsom de angenämaste de någonsin upplefvat. Vid de allra flesta tillfällena gick man ombord på nå-

got af de större fartygen: så öppnade sig *Wellington* för åskådarnas beundrande blickar Söndagseftermiddagen, äfvensom *S:t Jean d'Acre* Onsdagen; men om också icke alla i detta hänseende lika mycket gynnades af lyckan, var dock utbytet af resan ut till fartygen alltjemt lika tillfredsställande. Man hade alltid samma skäl till belåtenhet öfver det vänliga mottagandet, alltid lika anledning att beundra så väl fartygens ypperliga utrustning och det goda kosthållet, som den förträffliga andan hos manskapet och den ordning och noggrannhet, hvarmed alla göromål förrättades och alla öfningar utfördes. Man sökte förgäfves efter spår till prål och grannlåt, men såg också att ingen kostnad blifvit sparad för att göra allting ändamålsenligt och pålitligt: och om också en och annan beklagade saknaden af den "ordning" i rysk mening, som kanske till en del förefinnes på vissa andra nationers örlogsfartyg, så torde det snarare lända till beröm än till tadel att folket kan få ha litet trefligt och gladt inom sig, och t. ex., om så önskas, i ro röka sin pipa efter maten, heldst om sådant är förenadt med yttersta noggrannhet och påpasslighet i allt hvad tjensten rörer. Huru fruktansvärda dessa flytande fästningar måste vara för en fiende, derom hade man godt tillfälle att dömma under de dagar då öfningar med kanonservis och målskjutning anställdes: det hände mer än en gång att en kula plöjde sin fåra i vattnet så nära intill de fredliga gästerna, att mången kind bleknade af förskräckelse, och det var klart att ett dylikt vågstycke ej kunde göras utan en nästan fullkomlig säkerhet om att träffa målet.

(Sv. Ångf.) Princess Royal. Euryalus. Imperieuse. Valorous. Dragon.
Amphion. Leopard.

åskå-
m *S:t*
hänse-
af re-
le all-
t, all-
utrust-
s man-
öromål
s efter
d blif-
: och
dning"
andra
öm än
n sig,
om så-
t i allt
ningar
döm-
skjut-
de sin
ången
dylikt
net om

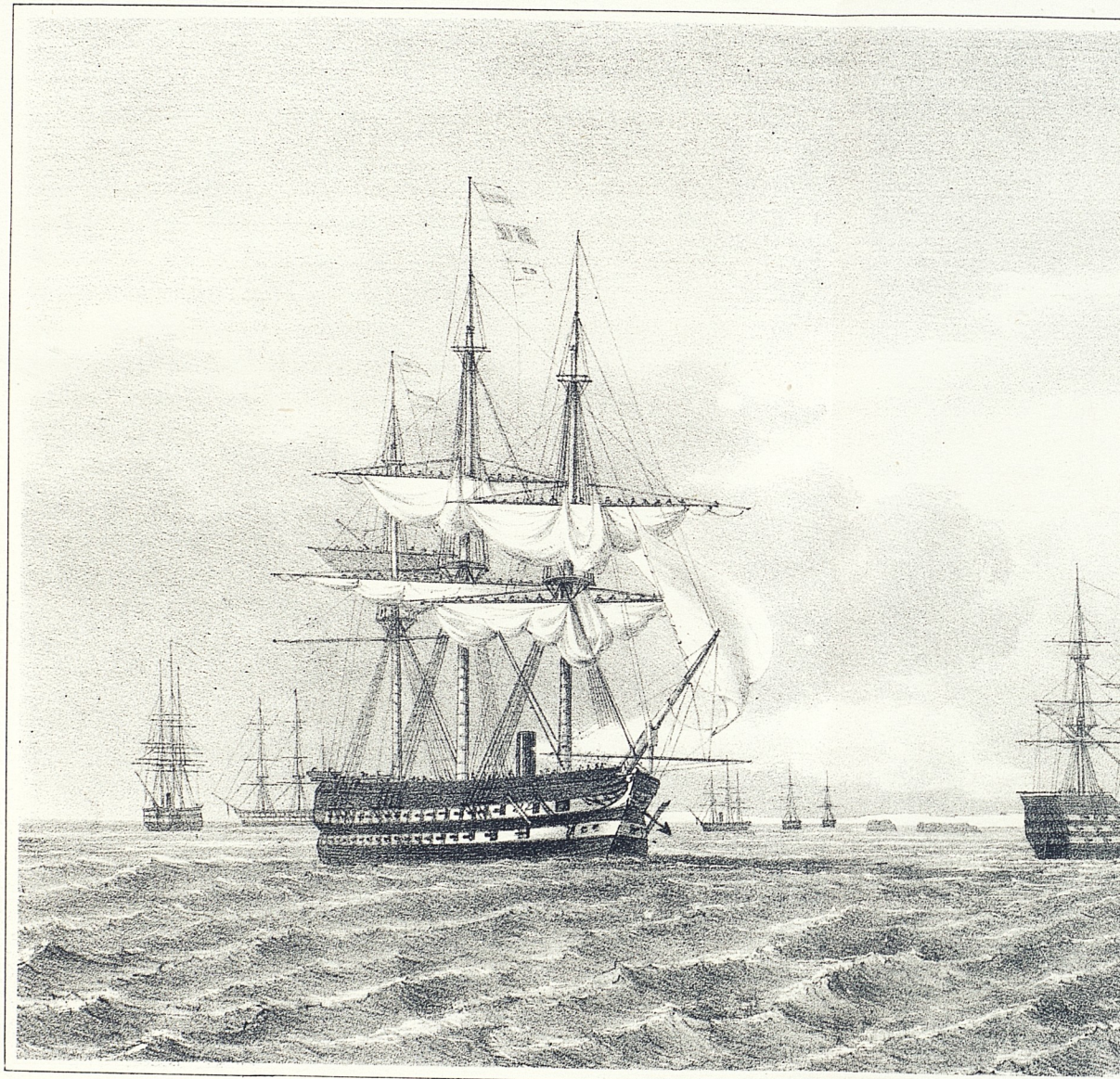

Edinburgh. La Hogue. St Jean d' Acre. Blenheim. Ajax. Tribune. Duke

ENGELSKA FLOTT

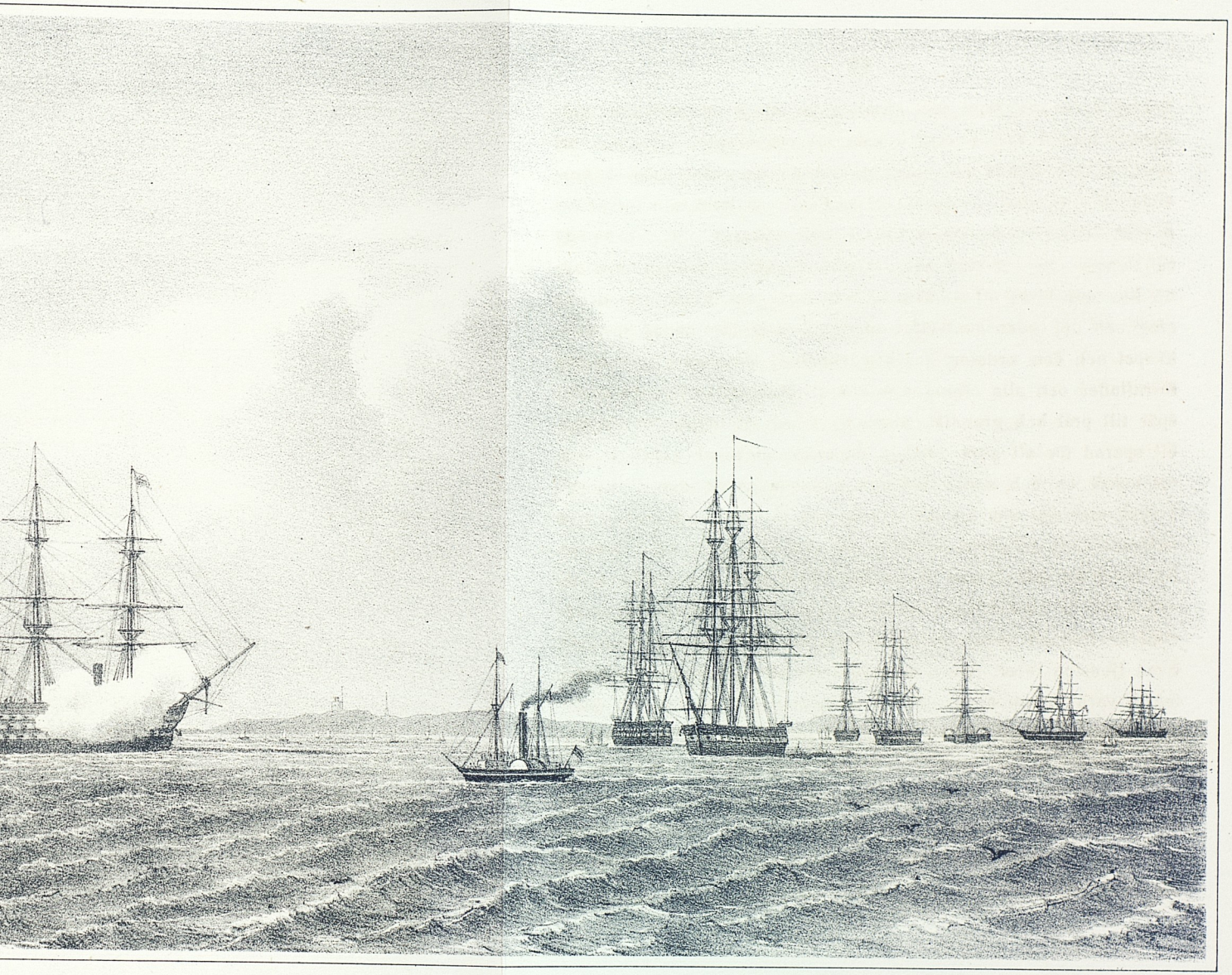

r of Wellington

Halland (Sv. Ångf) Princess Royal. Euryalus. Imperieuse. Valorous. Dragon.

ANS ANKOMST TILL WINGA.

Amphion Leopard

Tidigt på morgonen Thorsdagen den 23 Mars lemnade engelska flottan Winga Sand och styrde sin kosa nedåt Stora Bält. Dels är detta närmaste vägen till Kiel, dels gifves det i Sundet, särdeles i den så kallade Drogden mellan Dragør på Amager och Saltholmen, ställen der man träffar bottnen på fyra famnars djup, hvilka följaktligen icke kunna passeras af *Wellington,* som är 28 fot djupgående, och icke en gång af en del skruffregatter. Före flottans afgång från Winga, hade redan tre fartyg af Amiral Corrys eskader tillstött, nemligen *Neptune, Bulldogg* och *S:t George,* hvilka Thorsdagen den 16:de lemnat Spithead. Äfven vid detta tillfälle hade Drottningen varit närvarande och man hade med stor tillfredsställelse sett *Neptune,* som aldrig förut varit till sjös, visa de bästa prof på sin utmärkta förmåga såsom seglande fartyg.

Ehuru nog de äro ganska få som icke af hjertat önska Englands tappra söner lycka, att så snart som möjligt gå segrens ära till mötes, var det dock med en känsla af ledsnad och obehag som underrättelsen om flottans afgång mottogs i Götheborg. Icke nog med att man numera saknade tillfälle att när som helst skaffa sig en högtidsdag, hvars minne aldrig skulle komma att blekna, kunde det icke annat än vara högst påkostande, att hafva nödgats afstå från nöjet att på ett eller annat sätt vedergälla den oskattbara artighet och välvilja hvarpå man erfarit så många prof ombord på fartygen. De förslager som från flera håll hade väckts att till en bal eller någon annan tillställning inbjuda flottans officerare hade strandat mot in-

vändningar, som hemtats dels från sorgen efter den unge nyss förut aflidne arfprinsen, dels från nödvändigheten af att icke på något sätt compromettera den neutrala ställning som svenska regeringen förklarat sig vilja intaga, och man hade ännu ej funnit utvägar att kringgå alla dessa svårigheter. Det torde dock vara tvifvel underkastadt om äfven de mest lysande tillställningar kunde hafva varit så egnade att uttrycka Götheborgarnas hjertelag, som de ofrivilliga drag af hjertligt deltagande man af alla och vid alla tillfällen visades Engelsmännen, och man har allt skäl att förmoda att dessa skola med nöje minnas sin korta vistelse utanför Götheborg.

Frågar nu någon: »hvad bör man då vänta att denna så prisade flotta skall uträtta?», så torde det riktigaste svaret blifva: »allt hvad man hittills sett uträttas af en örlogsflotta och mycket derutöfver»; och det kan icke blifva svårt att anföra grundade skäl till att fästa sådana förhoppningar vid Sir Charles Napiers eskader. En öfverlägsenhet som enhvar måste inse, men som likväl framdeles torde visa sig vara ännu större än man nu kan ana, ligger i den här för första gången fullständigt genomförda användningen af ångkraften, som gör fartygen i det allra närmaste oberoende af väder och vind, mångdubblar deras krafter till anfall och försvar, och ger oändligt många utsigter att undgå hotande faror. Men äfven om denna omständighet lemnas ur sigte, har den nu utrustade Östersjöflottan oberäkneliga fördelar framför de eskadrar, som under ledning af Englands fordna sjöhjeltar beredt

sitt fäderneslands välde öfver hafven. Skeppsbyggnadskonstens sednaste högst betydliga framsteg ha Engelsmännen antingen ensamma gjort sig tillgodo eller åtminstone i vida högre grad än andra nationer; men vi vilja i detta afseende endast fästa uppmärksamheten på den nytta de dragit af de lärdomar, som Nord-Amerikanarna med sina svåra fregatter gåfvo dem i sista kriget. Man har numera kommit till fullt erkännande af den grundsatsen att ett fartygs styrka icke minskas utan snarare ökas genom en bestyckning, som ej till fullo motsvaras af dess storlek: och i öfverensstämmelse härmed gifves det knappast något enda skepp i Napiers eskader, som ej i sjelfva verket är vida starkare än man af kanonantalet skulle förmoda, och särdeles skulle 60-kanonskeppen *Edinburgh, Blenheim, Hogue* och *Ajax,* äfven utom de fördelar som propellern ger dem, med framgång kunna mäta sig med ett ryskt linieskepp om 70 till 80 kanoner. (De hafva nemligen vid förbyggningen till skrufskeppen erhållit en betydlig tillökning i storlek, utan förhöjning i antalet kanoner, hvilka i stället äro af så mycket gröfre kaliber.) En annan fördel ligger i ett vida mera kunnigt och vetenskapligt bildadt befäl, som icke heller saknat behöflig öfning äfven i aktiv krigstjenst, och ännu en deri, att när man fordom var tvungen att med våld, såsom det hette, "pressa" matroser, då man hade all sannolikhet att få de allra sämsta, har man nu haft det yppersta tillfälle att välja bland 10,000 frivilliga, som anmält sig till tjenstgöring. För öfrigt äro alla anstalter vidtagna, som genom långa tiders erfarenhet visat sig vara egnade att befordra besättningar-

nas helsa och trefnad och i allmänhet tillförsäkra om fartygens bibehållande i tjenstbart skick: likasom å andra sidan ingenting blifvit försummadt som kan öka förmågan att skada fienden. I sistnämnda hänseende utmärka sig ett nytt slags bomber, benämnda efter sin uppfinnare Moorsom, hvilkas verkan skall vara särdeles fruktansvärd: tillverkningen är ännu en hemlighet, som tillhör engelska regeringen.

Det var naturligt att det ej kunde dröja länge efter ångkraftens första användande till fartygs framdrifvande, innan man måste inse de stora fördelar den måste medföra äfven i afseende på krigiska behof. Hela flottor lågo stundom alldeles overksamma och onyttiga i följd af stiltje eller motvind, och det hände icke sällan att alla kloka beräkningar, allt mod och all tapperhet förlamades af helt obetydliga yttre omständigheter. Ångkraften kunde till allra största delen afhjelpa alla dessa olägenheter; men så länge man icke kände något annat sätt att låta den verka i stället för segel eller åror, än medelst skofvelhjul, såg det ut som man aldrig på allvar skulle kunna tänka på dess användande vid större krigsfartyg. Ett enda lyckligt skott kunde göra skeppet nästan alldeles redlöst, oberäknadt svårigheterna att rymma de kolförråder, som måste erfodrars för en något längre kryssning. Annorlunda blefvo åter förhållandena genom det lyckliga påfundet att, i stället för de i många hänseenden obeqväma skofvelhjulen, använda den Archimediska skrufven (vi Svenskar böra i detta hänseende ha John Ericssons förtjenster i ett tacksamt minne). Numera blef det icke allenast möjligt att genom alla machindelars

förläggande nedanom vattengången skydda dem för fiendtliga skott (man torde veta att en kanonkula i följd af vattnets elasticitet studsar tillbaka från dess yta, så länge den ännu har någon kraft qvar), utan man kunde också utan någon väsendtlig olägenhet använda segel ensamt eller segel och ånga på en gång. Sålunda kunde man icke allenast förena alla fördelar af seglande fartyg och ångfartyg, utan vann ock genom sjelfva denna förening många nya: och då Sir Napier yttrat att man ännu icke känner bästa sättet att använda en örlogsflotta drifven af ånga, så vill detta icke säga annat än att man ännu ej kan anse sig känna all den nytta man af en sådan kan draga. Hvad man redan känner är dock så mycket att, ehuru det icke är tio år sedan den första skruffregatten byggdes i England, det numera icke der faller någon in att bygga något större örlogsfartyg utan hjelp-propeller.

Det vackraste prof på nutidens byggnadskonst och tillika det största fartyg i verlden är Amiral Napiers flaggskepp *Duke of Wellington*. Det gick af stapeln i Pembroke den 14 Sept. 1852 under namn af Windsor Castle, ehuru det sedermera på kunglig befallning utbyttes mot namnet af den hjelte, som så länge utgjort Englands stolthet och ära. Från början bestämdt till ett seglande linieskepp om 120 kanoner, måste det undergå en högst betydlig förändring för att kunna emottaga propellern med tillhörande ångmachin; det blef afskuret på midten och ökadt med en längd af 23 fot. Härigenom blef det så förökadt i storlek att kanonantalet i stället för 120 skulle blifvit 140, ehuru, såsom

förut är uppgifvet, det icke är bestyckadt med mera än 131 kanoner. Dess hufvuddimensioner äro: yttre längd 278½ eng. fot, yttre bredd 60 fot, inre djup nedom vattenlinien 24⅔ fot. Till namnet är det en tredäckare, emedan det har tre täckta med kanoner bestyckade däck, oberäknadt öfra däcket och det upphöjda akterdäcket eller skansen; men det kan i allo jemföras med ett hus på landbacken, som utom källare har fyra och till en del fem våningar. På öfra däcket ser man längst framme i fören en ofantlig kanon, som efter behof kan riktas åt hvad håll som helst, samt längre bakåt emellan fockmasten och stormasten den så kallade kobryggan, der de större skeppsbåtarna, reservmaster o. d. har sin plats: här finnas också hönsburar och rum för lefvande boskap, och har man den stora ångskorstenen, som under segling kan nedtagas. Bakom stormasten är halfdäcket, kapitenens och officerarnas promenadplats, föröfrigt det ställe der alla tvister och brottmål afdömas. Bakom halfdäcket börjar något framom mesanmasten skansen eller det upphöjda akterdäcket, som på flaggskepp är Amiralens uteslutande plats. Här uppställes också under aktion marinsoldaterna för att från denna upphöjda ståndpunkt med gevärseld oroa fienden. Relingarna äro här ganska låga, då de deremot på öfra däcket äro jemnhöga med akterdäcket. Under detta i samma plan som öfra däcket ligga de bästa rummen på fartyget, Amiralens kajuta o. s. v. På hufvuddäcket har man i fören två st. större bombkanoner, bakom förmasten köket och dess tillbehör, i aktern åter Amiralens matsal, salongen m. m. På mellandäcket har man i fören sjukrummet och i aktern officerarnas

matsal, som på sidorna omgifves af deras kojer: på detta däck ser man också de fyra väldiga skeppspumparna samt öfra delen af gångspelet, hvars dimensioner motsvara dess bestämmelse att lyfta skeppsankare af öfver 100 centners tyngd. På nästa däck, det grofvast bestyckade understa kanondäcket, har man i aktern skeppskadetternas (midshipmännens) mess: för öfrigt är hela detta däck likasom största delen af mellandäcket upplåtet åt manskapet, som på sidorna mellan kanonerna ha sina matbord och i taket sina snygga hängmattor De till en del under vattenlinien liggande och således i det närmaste mörka underdäcket upptages till största delen af hvarjehanda förrådsrum, särdeles för segel och ankartåg, besättningens bagage o. s. v.: längst akterut finnes dessutom proviantmästarens utdelningsrum samt der framom det rum, der fältskärerna och en del äldre midshipmän uppehålla sig och dit sårade skickas för att erhålla läkarehjelp.

Sedan vi nu genomgått alla våningarna, kommer ordningen till den mot källaren svarande delen, "rummet" eller trossbottnen. Här har man längst i fören vapenförrådet, der bakom i ordning krutdurken, vattenförrådet, proviantmagazinet, machinrummen, som upptaga nära på halfva skeppslängden, samt längst akterut brödmagazinet. Krutet förvaras i ett slags stora dosor eller lådor af zinkbleck, som äro så tätt sammanfogade, att detsamma icke lider någon skada, ifall man vid eldsvåda skulle nödgas begagna sig af utvägen att fylla krutdurken med vatten. Dricksvattenförrådet förvaras i ofantliga cisterner af jern. Längst akterut, tätt framom styret, sitter den skrufformiga propellern infogad i sjelfva kölen,

men kan, ifall segel ensamt begagnas, upplyftas i en sådan ställning att den icke det ringaste hindrar fartygets rörelse. För den händelse att propellern skulle lida någon skada, har man en annan i reserv. I förening med ångmachinen står en inrättning att af hafsvatten genom destilation bereda drickbart vatten samt en luftpump, som har bestämmelsen att bereda vädervexling i alla delar af fartyget, der sådan är af behofvet påkallad. Ångmachinen ger alltså på köpet medel att anskaffa två ting som med rätta kunna anses såsom hufvudvilkor för bevarandet af besättningens helsa och trefnad, friskt vatten och frisk luft.

Såsom vi sett är *Wellington* ett så godt som alldeles nytt fartyg: detta gäller, till en del i ännu högre grad, om *S:t Jean d'Acre*, *Princess Royal*, *Imperieuse* och *Tribune* m. fl. *Amphion* och *Arrogant*, äro deremot bland de allra första fartyg som byggts med propeller: man kan också vid en jemförelse mellan dem och t. ex. *Tribune*, se hvilka framsteg sedan dess blifvit gjorda. Några äro mycket gamla fartyg, som på sednare tiden blifvit förbyggda och försedda med propeller: t. ex. *Ajax*, *Blenheim*, *Edinburgh* och *Hogue*. *Ajax* gick af stapeln 1809 och var i aktiv krigstjenst till år 1816 med den allra största utmärkelse: i förening med tre andra fartyg afslog det en gång 1810 ett anfall af 6 linieskepp och 4 fregatter; det förbyggdes till skrufskepp år 1850. *Blenheim* byggdes 1813 och deltog med heder i kriget med China år 1841. *Edinburgh*, som gick af stapeln år 1811, har deltagit i kriget mot Napoleon och var äfven närvarande vid belägringen af S:t Jean d'Acre, der Sir Charles Napier

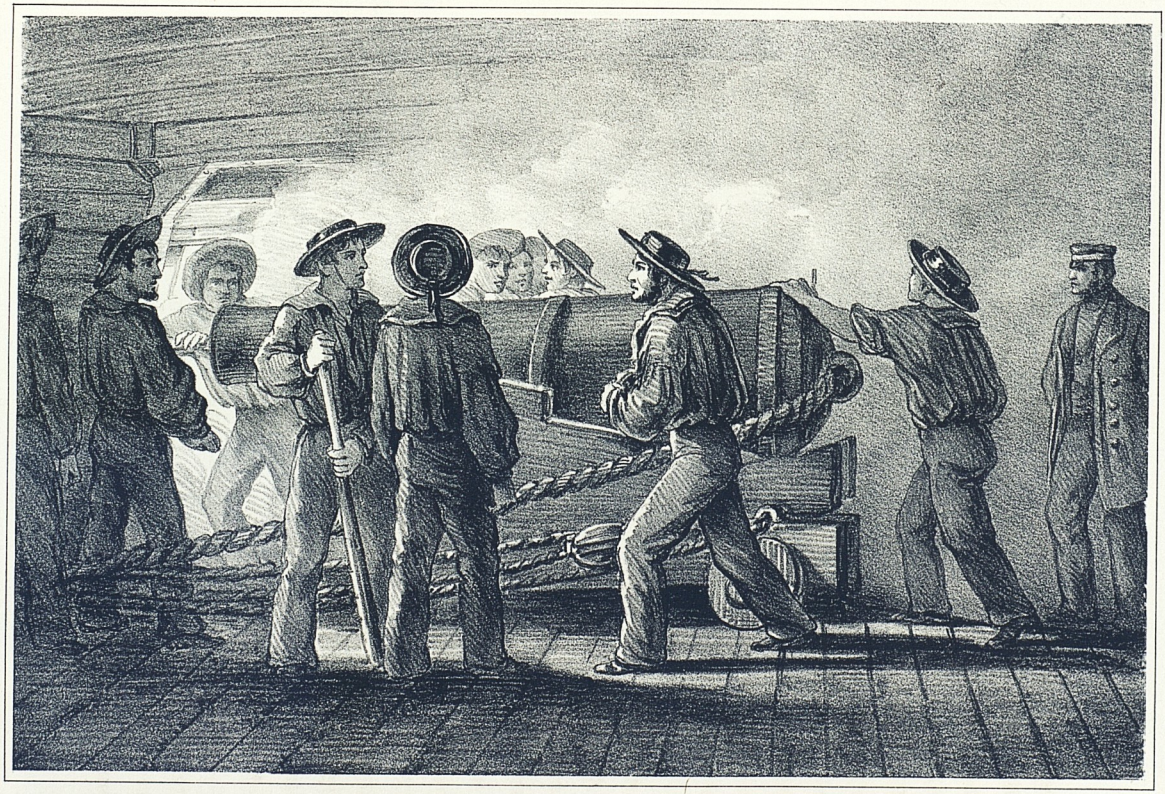

Kanon-service ombord på ett engelskt Limeskepp.

-Laddning-

Kanon-service ombord på ett engelskt Linieskepp

– Afskjutning –

skar sina friskaste lagrar. *Hogue* är byggdt år 1815 och deltog i Nord-Amerikanska Sjökriget. *Royal George,* den enda tredäckaren i första divisionen utom *Wellington,* är ursprungligen byggd 1827.

Att man af engelska örlogsflottan kan vänta sig något stort, lär ingen kunna betvifla, men svårare blir att säga hvari detta skall bestå. Ingen kan gå utom möjlighetens gränsor, och man kan ej bestrida att Ryssland är föga åtkomligt, om det nemligen räknar förlusten af fartyg och menniskolif lika ringa, som den nöd och det elände, hvarmed stängandet af alla vanliga näringsgrenar måste hota. Allt häntyder derpå att Kejsar Nicolai plan är att såsom kräftan draga sig tillbaka inom sitt skal: långt ifrån att göra allvar af en halfofficiel hotelse att med Östersjöflottan djerft bana sig väg till Svarta Hafvet och der tillintetgöra Englands, Frankrikes ech Turkiets förenade flottor, synes han vilja låta sina fartyg ligga qvar i Cronstadts och Sveaborgs hamnar, skyddade af dessa fästningars starka batterier. Annars skulle han väl icke ha börjat sina försvarsanstalter med befallningen om alla fyrars släckande och alla sjömärkens borttagande och en uppmaning till kuststädernas innevånare att fly från sina hem. Det förstnämnda försvarsmedlet, som särdeles mycket påminner om Moskwas uppbrännande, lär väl ej båta mycket, helst som engelska regeringen redan tidigt var betänkt på att utsända ett par ångfartyg med särskildt uppdrag att utlägga nya märken, och i och för detta ändamål medskickat ej mindre än 350 bojar, som äro fördelade på fartygen i eskadern. Går

ryska flottan ut till sjös, kan man ej vara mycket oviss om dess öde: visserligen uppgifves det t. ex. i Almanach de Gotha att Ryssland skulle äga 60 linieskepp, 37 fregatter, 70 mindre segelfartyg, utom 40 ångbåtar, kanonslupar o. s. v., med icke mindre än 62,000 mans besättning; men härifrån måste först och främst afdragas en tredjedel för Svarta Hafvet och sedan en, Gud vet huru stor, del för af ålder odugliga, rent af försvunna eller ännu ej tillkomna fartyg. Slutresultatet efter alla reduktioner skulle troligen blifva att den ryska Östersjö-flottan visserligen är en god pris för den engelsk-franska, men att den ej med hopp om framgång kan sätta sig till motvärn. Troligt är således att ryska flottan blir beskedligt liggande i hamn; men fråga är om den en gång der ligger trygg. Cronstadt hör till de ointagliga fästningar, som ännu aldrig varit utsatta för något anfall, och det torde ej vara omöjligt att Sir Charles Napier, som beröfvat St: Jean d'Acre sitt jungfruliga rykte, äfven skulle kunna plocka ut den ryska flottan undan fästningens kanoner. Skulle en landstigning göras, torde väl Åland erbjuda det bästa tillfället: om också Sverige icke skulle våga att återtaga, hvad det aldrig behöft förlora, så tör nog den makt, som äger öar snart sagdt i alla verldens haf, äfven kunna göra sig nytta af en dylik naturlig fästning midt i Östersjön. Bomarsund lär vara starkt befästad, men det torde ej vara ointagligt för sönerna af dem som både eröfrat och försvarat Gibraltar, och om man skulle fästa någon vigt vid folkets tänkesätt, så skulle nog Åländningarna gerna se de gäster taga afsked, som de en gång med en

sådan enig tapperhet, ehuru thyvärr endast till en tid, fördrefvo år 1808. Man har visserligen sednare förnekat ett en tid allmänt rykte, att Ryssarna skulle ha frivilligt utrymt Åland, men så mycket är väl ändock sannt att de icke en gång sjelfva göra sig något hopp om att kunna försvara dessa öar mot engelskt-franska flottan. För långt vilja vi icke sträcka våra tankar in i framtiden; men nog är det säkert att de ryska sympathier inom Finnland, som ha sin grund i belåtenheten med den förmenta tryggheten för landets materiela förkofran under Czarens skyddande spira, skola få dödsstöten, då befolkningen finner alla sina bästa näringskällor utsinade, måste sälja sina fartyg eller se dem borttagna af engelska kryssare och då den vet att blomman af landets ungdom, till lands och till sjös blöder för en sak, som om den får framgång måste betaga den hvarje hopp om en framtida förbättring i sitt öde. Tålamodet går icke öfver en viss gräns: och den alltför mycket spända bågsträngen brister slutligen.

Ehuru varsamma vi varit i vårt tal om planerna för engelska Östersjö-flottans operationer, torde vi med fördel kunna ha gjort dessa kannstöperier ännu kortare: vid skrifbordet fara så många förflugna tankar genom en stackars scribents hjerna, som aldrig gå i fullbordan, om de också aldrig så väl förtjent att göra det. Annorlunda är det med den, som med sin hand beherrskar mäktiga redskap; hans tankar blifva till en ofta olycksdiger verklighet, antingen de från början varit fåvitska eller kloka, och det har icke sällan händt att de gladaste förhoppningar blifvi till intet, de största ansträngningar fruktlösa, genom bristande

duglighet hos den eller de som skolat styra och leda det hela. I detta fall kunna vi dock vara utan bekymmer: Amiral Napiers tidigare bedrifter visa tillfyllest att ingen kunde vara mera värdig det stora förtroende, som engelska regeringen visat honom.

Sir Charles Napier är född i Falkirk i Skottland den 6 Mars 1786, så att han nu är 68 år gammal. Han tillhör en gammal skotsk slägt, hvars namn af ålder gjort sig i alla länder kändt och aktadt genom den berömde Mathematikern John Napier (eller Neper), Logarithmernas odödlige uppfinnare, hvars son, en lärd jurist, blef 1627 upphöjd till värdigheten af skotsk Lord. Från denne förste Lord Napier härstammar på mödernet den sednare Napierska familjen, som knappt har sin like i den mängd utmärkta män, som i nyare tider tillhört densamma. Vi vilja blott nämna de tre bröderna, Charles James Napier, Sikhernas och Beludschernas besegrare och förste eröfraren af Sind, George Thomas Napier, en längre tid guvernör i Kaplandet, samt William Francis Patrik Napier, spanska krigets historieskrifvare.

Amiral Napiers föräldrar voro Kaptenen i engelska flottan, Charles Napier till Murchiston-Hall, i grefskapet Stirling, och hans andra hustru, en dotter af Gabriel Hamilton till Westburn i Lanarkshire. Han är sonson till Lord Francis Napier, den sjette af denna värdighet, och sjelf kusin till Lord William John Napier, som år 1834 dog i China. Han gick in vid flottan innan han ännu var fjorton år gammal d. 1 Nov. 1799 och blef, efter

6 års tjenstgöring i Nordsjön, Medelhafvet o. s. v., Löjtnant i Nov. 1805. Knappt halfannat år derefter träffas han såsom chef på briggen *Pultusk*, hvarifrån han i Aug. 1808 öfverflyttades till briggen *Recruit* om 18 kanoner, med hvilken han slog på flykten en fransk 22:kanons-korvett *Diligente*. I denna drabbning förlorade han stormasten och blef sjelf svårt sårad i låret, men qvarstannade dock på däck så länge striden påstod. Under loppet af år 1809 utmärkte han sig särdeles vid intagandet af Martinique, hvilket mycket underlättades genom Napiers djerfva bedrift att midt på ljusa dagen med endast 5 man storma skansen Edouard, samt vid eröfringen af franska 74:kanonskeppet *d'Haupoult*, då han till den grad utmärkte sig, att han genast fick befälet på den tagna prisen. Ännu mera lysande var hans bragd att år 1813, biträdd endast af 36:kanonfregatten *Furieuse* med en bataljon soldater ombord, intaga ön Ponza bredvid Gaëta på Neapolitanska kusten, i trots af fyra batterier och ett starkt bestyckadt torn. Till lön för denna bedrift fick han af Konung Ferdinand titel af Cavaliere di Ponza. Vid en ej långt derefter företagen expedition mot Alexandria tillvann han sig af anföraren, Kapten Gordon, det ampla vitsord: "att ord saknades för att uttrycka de förbindelser, hvari han stode till Kapten Charles Napier." I Juni 1815 blef emellertid hans sednast innehafda skepp *Euryalus* afmönstradt och han kom icke åter i activ tjenstgöring förrän år 1829, då han fick befälet öfver fregatten *Galatea*, hvilket han behöll i tre år eller till år 1832. Följande året blef han Amiral öfver Don Pedros flotta och vann i denna egenskap en

afgörande seger öfver Don Miguels eskader vid Cap San-Vincent, hvarföre han belönades med titeln Grefve af Cap San-Vincent samt Storkorset af Orden "Tornet och Svärdet." Hemkommen till England efter Maria da Glorias thronbestigning, lefde han på halfsold ända till år 1839, då han fick befälet öfver linieskeppet *Powerful,* som var bestämdt för tjenstgöring i Medelhafvet. Följande året fick han värdigheten af Commodore och var andre man i befälet öfver den flotta, som vid syriska kusten användes mot Mehemed Ali i Egypten, under hans krig med Turkiet. Härunder gjorde han den 10 Sept. en särdeles väl utförd landstigning vid D'jurnie, slog under loppet af samma månad en fiendtlig trupp vid Kelbson och eröfrade med storm staden Sidon, hvars murar försvarades af 2700 man, hvilka gjordes till krigsfångar. Napiers hela styrka utgjordes af 900 man europeiska hjelptrupper och 500 Turkar: och det var han sjelf som i spetsen för de engelska marinsoldaterna intog det slott, hvaraf staden försvarades. Den 9:de påföljande Oktober tillfogade han Ibrahim Pascha sjelf ett fullständigt nederlag, ehuru denne intagit en stark ställning på höjderna vid Beirut; och det var i följd af denna seger som den under Soliman Pascha stående armékorpsen sträckte vapen. Efter att sedan i en hufvudsaklig mån hafva bidragit till den minnesvärda eröfringen af S:t Jean d'Acre, tog han befälet öfver flottan utanför Alexandria, der han gick i land och slöt en convention med Mehemed Ali. Till belöning för dessa lysande tjenster erhöll han en tacksägelseadress af parlamentet och prydes med engelska, ryska och preussiska ordnar. År 1846 blef

han Kontre-Amiral af "blåa flaggan" och i Maj 1853 Vice-Amiral.

Sir Charles Napier har äfven stora förtjenster såsom parlamentsledamot och har i väsendtlig mån bidragit till att fästa uppmärksamheten på de missbruk och felaktigheter, som hade inrotat sig i engelska marinen, något som i England är nära på liktydigt med att afskaffa dem. Han har också varit en af de största ifrarna för ångkraftens användande och har sjelf byggt en ångfregatt *Sidon*, som gick af stapeln 1846.

Äfven såsom skriftställare är han icke utan förtjenst. Utom flera afhandlingar rörande sjöväsendet har han sjelf författat historien om de fälttåg, i hvilka han spelat en hufvudrol.

En särdeles klar bild af Sir Charles Napiers personlighet får man i ett tal, som hölls vid den märkvärdiga middag, som d. 7:de Mars till hans ära anställdes af Reform-Clubben i London, under Lord Palmerstons presidium, med Lord Dudley Stuart och Sir de Lacy Evans såsom vicepresidenter. Sedan skålar blifvit druckna för Englands, Frankrikes och Turkiets regenter, samt för de för första gången sedan korstågens tid förenade franska och engelska stidskrafterna till lands och sjös, föreslog Lord Palmerston skålen för dagens hjelte med följande ord:

"Mina herrar! i City bodde förr i tiden en högst excentrisk person, vid namn sir R. Preston, som gaf lysande middagar i Greenwich och, sedan han fullproppat sina gäster med sköldpaddssoppa, hade för sed att vända sig om och ropa till uppassarna: "Tag nu in maten!" Mina herrar, vi ha nu haft de skå-

lar, som svara mot sköldpaddssoppan. Låt oss nu dricka den skål, som har närmaste afseende på anledningen hvarföre vi kommit hit. (Högljudda bifallsrop.) Jag föreslår er således att tömma en skål för min tappre vän, sir Charles Napier, som sitter här bredvid mig. (Enthusiastiska bifallsrop.) Om jag talade till ett auditorium af godsägare och landtmän från Hampshire, det grefskap, till hvilket både jag och min tappre vän höra, skulle jag presentera honom för er som en utmärkt landtbrukare (skratt). Jag har haft den stora lyckan, då jag varit hans gäst på Merchiston-hall, att under våra vandringar kring ägorna af honom erhålla de mest värdefulla upplysningar om bästa sättet att göda oxar, odla rofvor, uppföra stängsel, anlägga täckta diken och mycket mera dylikt. Min tappre vän räcker till för allting och går vanligen i land med allt hvad han tar sig till. (Bifallsrop och skratt). Och likväl har han nu, mina herrar, lika som fordom Cincinnatus, lemnat sin plog, dragit på sig sin rustning och är beredd att nu som alltid tjena sitt land, då hans land har behof af hans tjenster. (Högljudda bifallsrop). — Också har min tappre vän utmärkt sig vid alla tillfällen och på alla ställen, der han fått tillfälle dertill. Jag förbigår de tidigare bedrifterna från hans yngre dagar, som äro väl kända för männen af yrket, för att fästa mig vid måhända en af de märkvärdigaste i hans lif, den han utförde i samma frihetens och rättvisans sak, för hvilken han nu är färdig att offra sitt lif. År 1833, då han så ridderligt erbjöd sig att skydda drottningen af Portugal mot Don Miguels inkräktningar och usurpation, att försvara den konstitu-

tionella friheten mot despotismen — tog han befälet öfver en liten oansenlig flotta af fregatter och korvetter, och slog dermed en eskader, som i styrka var betydligt öfverlägsen hans och dessutom räknade tvenne linieskepp, af hvilka det ena först äntrades af min tappre vän. Man har sagt mig att, medan min tappre vän klängde i vanterna, under bemödandet att komma ned på däcket, en portugisisk pikenerare riktade en stöt emot honom, och att vi så när gått miste om tillfället att se honom bland oss i dag vid detta bord. (Bifallsrop och skratt). Men vid detta tillfälle utvecklade min tappre vän ett karakteristiskt drag. När han klättrat upp på däcket af det stora linieskeppet och höll på att göra det klart från dess förra innehafvare, rusade en portugisisk officer emot honom med draget svärd för att ränna det igenom honom. Min tappre vän parerade helt lugnt stöten och, utan att gifva sig tid att efter vanligt krigsbruk gå tillväga med sin portugisiske motståndare, gaf han honom helt enkelt en duktig spark, som skickade honom utför storluckan (skallande skratt). Nå väl mina herrar, denna seger var en stor händelse (mycken munterhet); jag menar ej segern öfver officern, som försvann genom luckan (ny munterhet), utan segern öfver flottan, som min tappre vän förde in i hamnen (bifallsrop), ty denna seger afgjorde en stor sak, som stod på spel. Den afgjorde Portugals frihet, den afgjorde striden emellan konstitutionel och godtycklig makt — en strid som började i Portugal och sedermera fortsattes i Spanien, der min tappre vän, sir de Lacy Evans, gaf en kraftig handräckning åt samma sak och med samma framgång. Min tappre

vän sir Charles, blef dock först den lycklige och det var förnämligast genom denna hans seger, som drottningen af Portugal sedermera intog den thron, till hvilken hon hade laglig rätt, och portugisiska folket erhöll den konstitution, hvaraf det sedermera alltjemt varit i besittning (bifallsrop). En ädel vän till mig, som nu ej mera finnes till, hvars förlust jag djupt beklagar, ty han var lika utmärkt som menniska, krigare och statsman — den aflidne lord W. Russel — en ära lika mycket för sitt land som för sin familj — berättade mig en gång, att han en dag fick höra att min tappre vän, sir Charles, befann sig i närheten af Valenza, en portugisisk fästning på rätt betydligt afstånd från den eskader han kommenderade. Lord W. Russel och öfverste Hare uppsökte gemensamt min tappre vän, och lord Russel berättade mig att de stötte på en man, som var särdeles lätt klädd (muntert skratt, hvari sir Charles Napier hjertligt instämde), åtföljd af en karl, som bar två muskötter på axeln (ny munterhet). De togo honom först för Robinson Crusoe (skallande skratt), men hvem igenkände de väl i denna kuriösa person, om icke vår tappre amiral här bredvid mig, med en matros tätt efter sig (skratt). "Nå, Napier," sade lord W. Russel, "hvad gör du här?" "Åh," sade min tappre vän, "jag tänker taga Valenza." "Men," sade lord William, "Valenza är ju en befästad stad, och som du vet förstå vi soldater oss på huru befästade städer skola tagas. Du måste öppna löpgrafvar, uppkasta vallar, plantera batterier att skjuta bresch med. Men allt detta tar sin goda tid och måste göras efter konstens reglor." "Åh," sade min tappre vän, "jag har ej tid till allt det

der (bifallsrop och skratt). Jag har tagit med mig hit upp några af mina blåtröjor och ett par skeppskanoner och jag tänker taga staden med ett bref" (skratt). Och så gjorde han äfven. Han skickade guvernören ett bref att han gjorde bäst i att gifva sig på nåd och onåd. Guvernören var en mycket förståndig man, hvarföre han äfven följde rådet (bifallsrop). Sålunda blefvo alla löpgrafvar och vallar, batterier och brescher onödiga, och staden Valenza öfverlemnad åt drottningen af Portugal. — Det nästa stora tillfälle, i hvilket min tappre vän tog en framstående och lycklig andel — en andel, för hvilken jag kan försäkra er att jag personligen i min officiella egenskap, äfvensom den styrelse, bland hvars medlemmar jag hade den äran att räkna mig, kände oss djupt tacksamma — var kriget i Syrien. Der utmärkte sig min tappre vän som vanligt både till sjös och lands. Blott en fiende fanns, var allt annat för honom detsamma (bifallsrop); och jag är öfvertygad att, när fienden blef funnen, fienden önskade till himlen att han ej blifvit funnen (munterhet). Nå väl, min tappre vän landsteg med sina sjöbussar, satte sig i spetsen för en turkisk afdelning, nedgjorde de egyptiska trupperna, vann en högst betydande seger, stormade staden Sidon, bemäktigade sig tre à fyratusen egyptiska fångar och tog sedermera en lysande andel i stormningen och eröfringen af den vigtiga fäsningen S:t Jean d'Acre. Jag anser mig böra tillägga att, då den styrelse jag tillhörde afsände de instruktioner, som hade till följd anfallet på S:t Jean d'Acre, leddes den i hög grad af öfvertygelsen om den praktiska nyttan af min tappre väns talent som brefskrifvare

(mycken munterhet). Men mina herrar, min tappre vän var ej nöjd med att lyckligt agera den dubbla rollen af amiral och general, han måste äfven agera diplomat — och med samma framgång. Han gick med en del af flottan till Alexandria. Han steg der i land och öfvertalade Mehemed Ali att underteckna en konvention, som hade till följd de återstående egyptiska truppernas fredliga utrymmande af Syrien. Denna åtgärd frälsade en ofantlig mängd af menniskolif och förekom mycken blodsutgjutelse. Den fulländade den plan vi hade i syfte och räddade Syrien från den fara, hvaraf det hotades (bifallsyttringar). Den lyckliga utgången af detta fälttåg har för öfrigt, mina herrar, ej haft ett ringa inflytande på sakernas nuvarande ställning. Ty då vid denna tid Egyptens herrskare använde detta lands resurser — dess flottor och arméer — till fiendtliga angrepp på sultanen, har den fredliga uppgörelse, som var en följd af min tappre väns lyckliga fälttåg, haft med sig det resultat, att vi nu se Egyptens trupper och fartyg uppställa sig sida vid sida med sultanens, och vi finna i Egyptens pascha en lika trogen och nitisk försvarare af denne furstes sak som någon annan undersåte i hans rike (högljudda bifallsrop). Sålunda, mina herrar, då min tappre vän haft den glädjen att lyckas i alla sina företag, tror jag vi kunna hafva godt skäl att hoppas, att han skall bli lika lycklig framdeles som hittills (höga bifallsrop). Men medan jag är på detta kapitel, kan jag ej underlåta att omtala en iakttagelse, som meddelades mig af en bland mina vänner, hvilken är utmärkt för sin säkra och lugna blick. Han hade uppehållit sig någon tid i Orienten under

nyssnämnda period och gjorde mig, då han kom hem, ett besök för att meddela mig hvad han trodde skulle intressera mig om sakernas ställning derstädes. När jag kom att nämna min tappre vän för honom och prisade hans djerfva och oförskräckta mod, sade min vän: "Ja, allt det der är mycket sannt; men det finnes en annan egenskap, som sir Charles äger och som är af lika stort värde som någon af dem vi nämnt och lika mycket bidragit till hans framgång. Jag har aldrig i mitt lif sett någon man, som så väl beräknat sina drag på förhand" (bifallsrop och munterhet).

Men, mina herrar, när en man kan beräkna sina drag på förhand och till deras verkställande har min tappre väns mod och snille, tänker jag att ett land, som lägger sitt öde och sin lycka i hans händer, kan vara säkert om framgång (högljudda bifallsrop).

Då den opåräknadt starka åtgången af denna lilla skrift inom några veckor påkallat utgifvandet af ett par nya upplagor, hafva dessa tillfällen blifvit begagnade att bifoga en sammanträngd framställning af de sednare underrättelserna om engelska östersjöflottan.

Det antogs för så afgjordt att den under Napiers omedelbara befäl vid Vinga Sand samlade engelska hufvudstyrkan tillsvidare skulle ligga för ankar vid Kiel, att det icke stort lönade sig att motsäga denna mening, ehuru det icke kunde vara svårt att vederlägga det skäl som anfördes för valet af en från den blifvande krigstheatern så aflägsen ankarplats, att nemligen flottan ej borde inlöpa i Östersjön, innan kriget vore förklaradt. Först

och främst kan ingen bestrida att Kielerbugten är en del af Östersjön, om den också ligger bra långt i vester, och för det andra är det väl otänkbart att England skulle ha godvilligt erkändt Östersjön för ett slutet haf, som icke när som helst skulle kunna beseglas af dess krigsflottor utan att någon vore berättigad att deri se ett fredsbrott. Också visade utgången att det mycket omtalade vistandet vid Kiel inskränkte sig till ett mycket kort besök. Engelska flottan, som den 23 Mars passerade Fredrikshavn (på östra kusten af Jutland, ej långt från Skagen), var den 24 på höjden af Samsö, ankrade samma dag söder om denna ö, vid inloppet till Stora Bält, och qvarlåg der ännu Söndagen den 26 Mars. Efter en temligen skyndsam passage genom Stora Bält förbi Nyborg, var den d. 28 i Kiel, men afgick derifrån redan följande dag så att ett tyskt ångfartyg som den 29 gick ut för att besöka engelska flottan blef vittne till dess afsegling. Redan den 1 April berättades från Köpenhamn att man derifrån med kikare kunde upptäcka Napierska eskadern, som låg för ankar mellan Möen och Stevens klint, och följande dag den 2 April gjorde ångfartyget Cimbria det första besöket hos engelska flottan som då träffades för ankar i Kiøge-bugt. Amiral Napier mottog här underrättelsen om den, d. 28:de Mars utfärdade engelska krigsförklaringen, vid hvars tillkännagifvande för flottan han lät signalera följande: "Gossar! Kriget är nu förklaradt. Den fiende vi gå att möta är djerf och manstark. Erbjuda de oss ett öppet slag, så veten J nog hur J skolen sköta dem. Ligga de i hamn, så få vi söka att komma åt dem der. Framgången

beror på den snabbhet och säkerhet hvarmed J sköten edra kanoner. Gossar! hvässen edra huggare och dagen är er." Sir Charles underlät ej att göra sin uppvaktning hos danska Kungen, och gaf d. 12 April order åt flottan att lyfta ankar och sätta till segel. Man hade kanhända icke så orätt att sätta detta hastiga uppbrott i sammanhang med en underrättelse, som *Dauntless* medförde från Finska Viken, att nemligen Ryssarna gjorde anstalter att föra 18 st. linieskepp, som legat i Helsingfors hamn innanför Sveaborg, till Reval, der *Miranda* omkring d. 20 Mars icke sett något fartyg. Nog skulle Sir Charles heldst se att han träffade denna ryska flotta ute på sjön. Amiral Plumridge låg emellertid efter Dauntless' afgång qvar i Finska Viken med 4 ångfartyg för att bevaka fiendens rörelser.

Det faller af sig sjelf att Köpenhamnarna ingalunda försummade det goda tillfället att bese den engelska flottan under dess jemförelsevis långvariga vistande några timmars väg från Danmarks hufvudstad: vi befara att minnet af Köpenhamns bombardement och danska flottans borttagande särdeles bland de mindre bildade folkklasserna qvarlemnat ett agg mot engelska nationen, som torde åtminstone till en början göra det vänskapliga deltagandet för denna engelska eskader mindre allmänt inom Danmark, ehuru vi äro öfvertygade att det är fullt ut lika lifligt hos hela den bättre delen af danska folket. Så mycket enhälligare är tänkesättet hos svenskarna, som också icke har försummat att vid alla tillfällen och på alla ställen visa det. *Archer* låg några dagar i medio af April i skärgården utanför Waxholmen och blef der med stort nöje beskådadt af en stor mängd Stockholmsboar. Från Malmö gjordes flera utfärder till den i Kiøge-bugt liggande flottan: och bland dessa var en som framför alla andra har en stor betydelse för att visa lifligheten af de känslor som i denna fråga herrska bland Sveriges folk. Tvåhundrade studenter gjorde Måndagen den 10 April med ångfartyget Malmö en utfart till engelska flottan och blefvo på det mest förekommande sätt mottagna på sjelfva Amirals-skeppet. Att detta besök gjort ett särdeles godt intryck på engelsmännen, är otvifvelaktigt; och minst lär icke Studentsången härtill hafva bidragit.

När allt kommer omkring lär det dock blifva Stockholmsbo-

arna, som få bästa tillfället att bese och besöka Brittiska Östersjöflottan. Hufvudskådeplatsen för dess verksamhet kommer helt säkert att blifva Finska Viken och om det blir nödvändigt för densamma att hafva en tillflyktsort för stormar och oväder inom neutralt eller vänskapligt område, så ligger onekligen den utanför Stockholm i Östersjön utskjutande skärgården i detta hänseende bäst till. Dock kan det ej nekas att det väckte någon öfverraskning, då man fick underrättelse om att Amiral Napier med en afdelning af 19 fartyg, hvaribland *Wellington, Royal George* och *Neptune* redan den 21 April ankommit till Elfsnabben, den hamn från hvilken Gustaf Adolf år 1630 afgick till Tyskland för att i striden för friheten och religionen finna hjelteäran och hjeltedöden. Egentligen ett rymligt sund mellan Utön och Muskön i Södermanlands-skären, är Elfsnabben en af de yppersta hamnar i verlden. Tidningen om engelska flottans ankomst emottogs naturligtvis af Stockholmarna med glädje och jubel, och följande dagen, som var Söndag, gingo en mängd fartyg ut till Elfsnabben, som ligger på ett afstånd af 15 sjömil yttre vägen. Då häribland icke mindre än 8 ångfartyg funnos, fingo en stor del af Stockholms innevånare redan första dagen tillfälle att se Sir Charles och hans makalösa flotta. Söndagsmiddagen kom Komm.-Kapten Annerstedt på ångfartyget *Gylfe* ut till *Wellington* för att å H. M. Konungens vägnar erbjuda Amiral Napier detta fartyg i och för hans tillämnade besök i hufvudstaden. Tisdagen den 25 var Sir Charles i Stockholm, der han fick företräde hos H. M. och inbjöds till déjeuner i Drottningens rum. Under flottans vistande vid Elfsnabben fortforo utfärdarne från Stockholm med 3 à 4 ångbåtar dagligen, hvarförutan särskilda fartyg ditgingo från de närliggande städerna Nyköping och Norrtelge. Lördagen d. 6 Maj lättade flottan ankar och tog riktningen mot Gottska Sandön, der den troligen inväntar den nu under väg varande franska eskadern, för att gemensamt med denna börja krigsoperationerna.

Brittiska Eskadern är alltså nu på fullt allvar i Östersjön: måtte den välbehållen återvända derifrån — efter vunnen seger!

GÖTHEBORG. TRYCKT HOS ANDERS LINDGREN.

Tervola
Oijärvi
Weijola
Kiepula
Uleåborg
Limingo
Pyykkölä
Pyhajoki
Mäkikeräla
Wuakki
Hyrynsalm
Uleå
Kajana
Katerma
Kivi Sce
Nogoukssa
Minosero
Lekscha
Pongama
Schombosero
Kem
Ssupassalma
Rugoserskoi
Andesero
Dryssa
Disna
Polozk
Kowno
Keydany
Zaberje
Kamien
Lepel
Dolszicy
Kowno
Wilna
Troki
Mariampol
Kawarya
Mereczanka
Woronow
Minsk
Rakow
Kaydanow
Swisloez
Telakowo
Lapicze
Augustowa
Grodno
Mir
Nieswiz
Koryczyn
Slonim
Grodno
Luban

Karta öfver
ÖSTERSJÖN
med angränsande Länder

De rödt understrukna namnen utvisa de hamnar som äro stängda för de krigförande makternas örlogsskepp.

2:dra Upplagan.

BOTTNISKA VIKEN

FINSKA VIKEN

ÖSTERSJÖN

Skager Rak

Kattegat

Innehåll:

Inledning — Den förestående stridens stora betydelse — Krigets orsaker — Rysslands illsluga politik — Dess förhållande till grannarna — Polens delning — Liknande planer i afseende på Turkiet — Ryska kejsarens förslager hos Engelska regeringen — Deras misslyckande — Rättmätigheten af Englands och Frankrikes krigsförklaring — Deras rustningar — Engelska Östersjöflottan — Förteckning öfver fartygen i dess 1:a och 2:a Division, med uppgift om antal kanoner, besättning och ångmachiners hästkrafter — Samlade styrkan af Napiers eskader — Östersjöflottan i Portsmouth — Stadens adress och ärebetygelser åt Sir Napier — Drottning Victorias besök vid flottan — Afseglingen från Spithead d. 11 Mars — 1:a Divisionens ankomst till Winga den 16—17 Mars — Götheborgsboarnes utfärder till och besök ombord på skeppen — Tillämnad festivitet för flottans officerare — Amiral Napiers färd till Köpenhamn — Flottans afgång från Götheborg till Kiel. — Den nu utrustade Engelska flottans företräden framför alla äldre — Ångkraftens stora betydelse i framtidens sjökrigshistoria — Beskrifning på flaggskeppet "Duke of Wellington" — Några huvuddrag af en historik öfver de öfriga fartygen i 1:a Divisionen — De sannolika planerna för flottans operationer. — Den ryska flottans styrka — Åland — Finnland — Amiral Napiers slägtförhållanden och biografi. — Lord Palmerstons toast för Napier vid Reformclubbens bankett — Sednare underrättelser om engelska Östersjöflottan — Vistandet vid Köpenhamn. — Ankomst till Elfsnabben — Amiral Napiers besök i Stockholm.

Götheborg, Tryckt hos Anders Lindgren 1854.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden